

**Institut
d'Estudis
Catalans**

Paraules de Salvador Giner,
president de l'Institut d'Estudis Catalans
en l'acte de comiat de Joan Solà
Paranimf de la Universitat de Barcelona
28 d'octubre de 2010

Voldria que les meves paraules en aquest acte, en nom de l'Institut d'Estudis Catalans –i també específicament de la seva Secció Filològica— servissin principalment per a expressar l'enorme gratitud de la nostra institució envers el llegat immens i perdurable que representa l'aportació de Joan Solà a l'activitat de la nostra acadèmia, més que no per a lamentar la pèrdua irreparable que sens dubte comporta la seva desaparició prematura.

Altres persones poden glossar amb més propietat les altres dimensions de la seva incansable activitat: la intensa i llarga dedicació universitària –el mestratge en el camp de la docència i de la investigació—; la gran capacitat d'interessar el gran públic per les qüestions lingüístiques, amb les nombroses intervencions que va fer en els mitjans

de comunicació, o la dimensió de referent cívic, que es va accentuar aquests darrers anys amb l'afirmació valenta i contundent dels nostres drets lingüístics, culturals i nacionals.

És ben sabut que les aportacions de Joan Solà a l'actualització de la normativa lingüística catalana van ser molt anteriors a la seva incorporació formal a l'Institut d'Estudis Catalans, que no es va produir fins al final de l'any 1999. Des dels seus *Estudis de sintaxi catalana* –dels primers anys setanta— fins a les converses lingüístiques del llibre *Parlem-ne* –del mateix any 1999—, els seus treballs ja eren una referència inexcusable per a la normativa gramatical. Sense oblidar la ingent aportació col·lectiva que ha representat posteriorment la *Gramàtica del català contemporani*, que no s'explicaria sense l'entusiasme que Joan Solà va saber encomanar a l'extensa nòmina d'especialistes que hi van contribuir.

I és just que reconeguem també avui sense reserves l'efecte enriquidor i saludable de la seva actitud crítica, no sempre ben entesa, però nascuda sempre d'un interès apassionat per assegurar la més àmplia identificació social amb les propostes normatives de l'acadèmia. També la

discrepància de Joan Solà ha estat altament útil a l'acadèmia i al país.

A partir de la incorporació de Joan Solà a la Secció Filològica, l'impuls que emprengué gràcies a ell l'elaboració de la nova sintaxi normativa fou decisiu. Tant és així, que actualment podem preveure que en poc més d'un any aquesta segona part de la nova gramàtica tindrà una redacció completa.

Encara cal afegir una altra gran iniciativa a les aportacions de Joan Solà als treballs lingüístics de l'acadèmia: la magna empresa de l'edició de les Obres Completes de Pompeu Fabra que ell ha coordinat juntament amb Jordi Mir. També en aquest cas la culminació de l'obra es pot dir que ha quedat assegurada, malgrat la tremenda desgràcia que Joan Solà no pugui ser-ne testimoni directe.

El reconeixement de l'Institut d'Estudis Catalans a Joan Solà, i el meu personal, no es limiten a les seves aportacions específicament lingüístiques. Joan Solà es volgué implicar en el govern de la nostra institució, com a vicepresident que va ser des de l'any 2009, amb un entusiasme i una dedicació que sols la malaltia va poder frenar en els darrers mesos. Aquesta ha estat, si és que calia, la prova més evident de la seva generosa

identificació amb l'Institut d'Estudis Catalans. I aquest és també un dels motius més clars de l'especial tribut de reconeixement que li vol retre l'acadèmia catalana de les humanitats i de les ciències.

En les paraules que digué Joan Solà ara fa uns mesos, en ser investit doctor honoris causa per la Universitat de Lleida, afirmava que de Pompeu Fabra l'havia *“interessat i captivat exactament igual cada un dels dos vessants de la seva personalitat: el de reformador tècnic de la llengua i el d'ideòleg del paper social i polític d'aquesta llengua.”* Nosaltres podríem dir de Joan Solà el mateix que ell afirmava de Fabra: que aspirava *“a aconseguir per a la comunitat una llengua referencial ben fixada, potent, autònoma i amb igual rang i les mateixes funcions socials que les altres llengües de cultura.”* Sabia que aquesta era *“una qüestió central en la tasca empresa a finals del segle XIX de reconstrucció i dignificació del nostre poble en tots els sentits, lingüístic, econòmic, científic, polític.”*

Aquest és el llegat de Joan Solà com ho fou el de Pompeu Fabra. Que tots sapiguem fer-nos-en dignes continuadors.

Salvador Giner

President de l'IEC